

ЮБИЛЕЙНО ЮНИ

XXIV МЕЖДУНАРОДЕН
ТЕАТРАЛЕН ФЕСТИВАЛ
ВАРНЕНСКО ЛЯТО

1-11.06.2016

БЪЛГАРСКА СЕЛЕКЦИЯ

ТЕАТЪРЪТ БУДИ ЕМОЦИИ

ВЛАДИМИР ПЕНЕВ, РЕЖИСЬОР

Вие сте актьор, който се е сблъскал с много и различни роли. Какво ви тласна към режисурата и как се „играе“ ролята на режисьор?

Богатата биография и натрупванията, които се случват, когато гледаш сериозно на професията си и когато изследваш процесите по време на репетиции, водят до това рано или късно един актьор да пожелае да види нещата и от другата страна – да се опита да бъде режисьор. Всъщност аз направих първия си опит преди 15-20 години. Репетирахме представлението „Амант“; нямаше кой да го завърши и аз опитах. Преди 2 години направих „Агенти“ с колеги от сериала „Под прикритие“, беше много интересно преживяване. Третият ми опит, на който всъщност гледам най-сериозно, е „Дакота“. Пиесата ужасно ми хареса и още докато я четох, си представих точно тези трима актьори и реших да им я предложа.

Какво открихте в „Дакота“ и какво искате да изкажете с това представление?

За мен основното в театъра е, че буди емоции. Не ме интересува анализ или суха идея, която намира визу-

ално решение на сцената. Интересува ме зрителят, който влиза, защото театърът е една прекрасна среща на живо - на ниво емоция, на ниво чувства, на ниво възбуда. Когато отивам на театър, искам той да ме възбуди, да ме размисли, да ме разплаква, да ми въздейства емоционално и ако представлението е толкова добре направено, когато се прибера вкъщи мога и да го анализирам, но постфактум. Основното в „Дакота“ за мен е темата за загубата на представа за сън и реалност. Те се смесват и за мен беше интересно какво се ражда от това. А и текстът е много добре написан - никога не можеш да си сигурен докрай кой е прав, къде започва сънят и къде реалността, този човек побъркан ли е или единствено той вижда и разбира, че всички останали не са добре.

Какво е мнението ви за формации като „Three Bears“?

Мисля, че това е много полезна практика. Смятам, че и тримата са много добри артисти. Те са млади и пълни с позитивна енергия за правене на театър – такъв, какъвто те го харесват и разбират. „Дакота“ беше част от тази програма – да защитят името си на свободни артисти, които правят сериозен театър, а не просто комуникативен театър или театър, който разчита, че са популярни и ще привлече публиката. „Дакота“ е потвърждение за това, че не търсят евтини и бърз успех, защото тук няма компромис с нито един от компонентите. Мисля, че държава трябва да е заинтересована да създава среда да се раждат такива формации. Това е алтернатива, разбира се, не бива да е основна практика. Не би трябвало да оставим театъра на самотек и да се развива само с частни инициативи. Той трябва да бъде поддържан от държавата и да се работи за това да има среда, в която да се случват хубавите представления. С „Дакота“ „Three Bears“ обиколиха големите фестивали, които събират най-добрите български представления за годината.

Въпросите загладе Александър Милчев

АКО НЕЩО НИ ХАРЕСА, ПРАВИМ ГО

ЗАХАРИ БАХАРОВ, АКТЬОР

„Three Bears Entertainment“ е добър пример за формация, която се занимава с комерсиален театър. Как функционира тя?

Комерсиален театър в какъв смисъл? Театър, който се прави пред публика и за публика ли? Не разбирам какъв груг може да е театърът, освен „комерсиален“. Театър, който не е за публика и не е пред публика, не знам как се нарича. Вероятно е нещо, свързано с медиумната. А иначе изпитваме същите трудности като всеки легален бизнес в България. Липсата на стабилност, неясна законова рамка, промените на парче притесняват и нас, и партньорите ни. Възбуждаме се от инвестиции, защото не знаем каква нова наредбица ще изникне.

Как достигате до текстовете и режисьорите, с които да работите?

Нашият принцип на работа е: ако нещо ни хареса, го правим. Досега и в трите случая пиесата и режисьорът дойдоха заедно. И в трите случая режисьорът ни е близък приятел. А що се отнася до посоката – опитваме се да си поставяме по-сложни задачи, а съответно и на зрителите. Доколко успяваме е груг въпрос, но че се опитваме, е видно с просто око.

Какво беше особено при работата върху образа на Иполит в „Дакота“?

Особено за мен беше, че постоянно се сменя гледната точка към събитията. Героят присъства в съня си обективно, после разказва на зрителя за минали събития, после влиза в сцена, която илюстрира тези минали събития – понякога обективно, понякога от неговата си гледна точка; после пак търкува сънища и изобщо има едно непрекъснато скачане напред-назад. В началото се опитвах да намеря принцип, на който се подчинява всичко, но стигнах до извода, че пиесата е писана по-скоро „на един дъх“, отколкото да е „изчислена“. Реших и аз така да подхожда. Проблемът е, че зрителят все пак трябва да успее да проследи историята.

Въпросите загладе Светломира Стоянова

ШОУКЕЙС

На 4 юни с „Мир Вам“ на Студио за документален театър „VOX POPULI“ се откри програмата ШОУКЕЙС, която Международният театрален фестивал „Варненско лято“ провежда вече от години в партньорство с Фондация „Арт Офис“.

ШОУКЕЙСЪТ ДОБИВА ВСЕ ПО-ГОЛЯМ ИНТЕРЕС

КАЛИНА ВАГЕНЩАЙН, Фондация „АРТ ОФИС“

Много ми е приятно, че програмата „Шоукейс“ добива все по-голям интерес. Тя представя предимно независими спектакли – такива, които са с интерес към търсене в областта на театралния език, различни танцови и културни форми... Не за първи път представяме и вербатим спектакъл. Включен е един специален проект и това е перформанс - инсталацията „Post-Everything“ на Венелин Шурелов със студенти от Университета Таусън в Балтимор, САЩ. Програмата обхваща девет много различни спектакъла. Тя привлича международни професионални фестивални гости – програматори, директори на чужди фестивали и критици. Тази година имаме 20 госта от 11 страни - това е най-големият брой чуждестранни гости, които сме имали досега.

ФЕСТИВАЛЕН ФОРУМ

ДЕСИСЛАВА ГЕОРГИЕВА, Началник отдел „Фестивали и проекти“ - Община Варна

Как Международният театрален фестивал „Варненско лято“ се включва в културната политика на Община Варна?

Според мен Театралният фестивал „Варненско лято“ е най-ключовият фестивал за град Варна, а и за България. Това е моето усещане и мисля, че съм права. Смя-

ТЕАТЪРЪТ КАТО ПЛАТФОРМА ЗА АНАЛИЗ НА СЪВРЕМЕННОСТТА

НЕДА СОКОЛОВСКА, РЕЖИСЬОР

В „Мир Вам“ става въпрос за бежанската вълна днес. Винаги сте актуални при избора си на теми, но тази сякаш е особено деликатна и опасна. Как решихте да превърнете този социален и политически проблем в представление?

Интересът на VOX POPULI към тази тема се зароди още през 2013, когато миграционният проблем още

не беше толкова болезнен. Тогава с актрисата Мила Банчева посетихме софийските лагери и се запознахме с изключително интересни бежански съдби. По това време намерението ни беше да фокусираме бъдещия спектакъл върху темата за жените бежанки, продължавайки феминистичната посока/линия, зададена от „Майките“. Този специфичен интерес възникна след близките срещи с няколко жени от лагерите. Там осъзнахме колко по-трудна за тях е адаптацията към западната култура, към чуждата социална среда, към новия живот. През лятото на 2015, когато бежанските вълни ескалираха и влязоха остро в обществения дискурс, разбрахме, че е настъпил моментът да реализираме този проект. Стана важно да отворим блендата към цялостната ситуация, към точката на конфликт и да потърсим неговите причини, да се приближим смело до сянката на войната, която всеки бежанец носи със себе си. За съжаление, тя застрашава и мира на нашето съществуване.

>> 2 стр.

ставления на Метрополитън опера в Ню Йорк – „Отело“ с участието на Соня Йончева и „Мадам Бътерфлай“, която очакваме през септември. Чрез тази колаборация даваме възможност за уължаване на туристическия сезон към края на септември, което е изключително полезно за нашия град и кореспондира с ролята на културния календар. Аз наистина смятам, че театралният фестивал поставя началото на варненското лято.

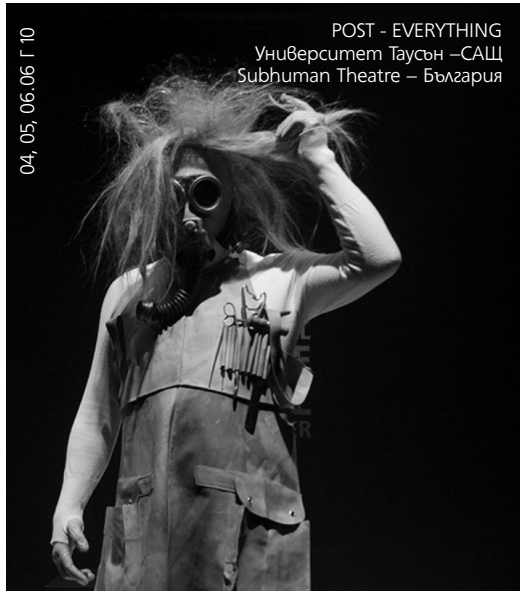
Материала подготви Светломира Стоянова

ШОУКЕЙС

РАДИКАЛНО ИЗЖИВЯВАНЕ
НА ВСИЧКО УСТАНОВЕНО

ВЕНЕЛИН ШУРЕЛОВ, КОНЦЕПЦИЯ

04, 05, 06.06 Г 10

POST - EVERYTHING
Университет Таусън –САЩ
Subhuman Theatre – България

Определяте пърформанс-инсталацията „Post-Everything“ като театрално, визуално, психическо и научно изследване. Какъв е обектът на артистичното ви изследване тук? Как подхождате към тази форма?

Обект на нашето изследване е човекът в радикалното изживяване на всичко установено. „Post-Everything“ изследва мутациите, отклоненията, но и антиутопичните перспективи пред абсорбирането от собствената си функционалност човек. Като тематичен ориентир послужиха полюсите митос-логос, а като постановъчна работа желанието ми беше да изградя протяжно и циклично действие; поведение, сведено до ярки функционални ходове в система от разположени в пространството ситуации.

В този проект работите със студенти от магистърската програма „Театър“ в Университета Таусън, Балтимор, САЩ. Как се вписва „Post-Everything“ в контекста на образователната програма и какви са целите му?

Струва ми се, че проектът се вписва добре спрямо експерименталния профил на тази програма. Надявам се участниците да са натрупали ценен опит в изграждането на един нетипичен театрален език. Студентите бяха изключителни като мотивация и дисциплина. Нарекох ги „Великолепната шесторка“, заради различните им умения и специфичен подход към работата.

ПСЕВДО-ТЕХНОЛОГИЧНА
ФУНКЦИОНАЛНОСТ
И ОБЪРКАНОСТТА НА ЧОВЕКА

ЕЛИЦА ГЕОРГИЕВА, ДИЗАЙН КОСТЮМИ

Какво провокира визуалната страна на „Post-Everything“?

Целта ни беше да развием през актьорите една хибридна, кибернетична природа, да създадем ярък визуален образ, съчетаващ някаква псевдо-технологична функционалност и същевременно да има място за човека с цялата му обърканост, копнежи и паники.

Как се ражда визуалната представа за нещо толкова абстрактно?

Съвместната работа на Венелин със студентите в един предварителен етап зададе идеята, характеристиките и действието, а и до някаква степен свързаната с тях визуална представа. След това беше лесно.

БЕШЕ ЗАВЛАДЯВАЩО
И ПРОСВЕТЛЯВАЩОКЕВИН БЕКЪР, АРТИСТ, СТУДЕНТ В МАГИСТЪРСКА
ПРОГРАМА В УНИВЕРСИТЕТА В ТАУСЪН

Като студент в университета в Таусън как неговият международен проект за театрален обмен допринесе за развитието ти като артист и каква роля има „Post-Everything“ в него?

Като член на съвета на Магистърската програма в Таусън за мен беше голяма чест да посетя миналогодишния фестивал във Варна. По това време заедно с двама мои колеги интервюирахме различни артисти като част от подготвителния процес към проекта за международен театрален обмен. След като споделихме своите впечатления с Театралния департамент на университета, те продължиха с интервюта и в крайна сметка от България поканиха Венелин Шурелов. Миналия октомври той пристигна в Таусън, за да работи с нас. Кратката и интензивна работа с него провокира дискусии за съвременни творци, които работят в областта на дигиталните медии и театъра. Той ни запозна с работата на няколко международни театрални артисти в тази сфера, което за мен беше завладяващо и много просветляващо, предвид че самият аз съм трансмедийен театрален артист. Това беше само началото на съвместната ни работа. Обсъждахме и дебатирахме отношението митос-логос и разсъждавахме за него в процеса на създаване на театралния пърформанс. Първата интензивна фаза завърши с индивидуални срещи, в които дискутирахме основата на всеки един от персонажите в „Post-Everything“ и изпълнението на всеки от нас. След това работата ни продължи отново през януари 2016, когато Венелин се върна в Таусън за три седмици, през които протече усилен репетиционен процес. Той завърши с няколко представяния в рамките на университета. Сега нямам търпение да настъпи кулминацията в работата ми с Венелин Шурелов на МТФ „Варненско лято“. За мен е чест и съм благодарен за възможността да работя с него и да участвам в този чудесен фестивал.

Материала подготви Светломира Стоянова

>> 1 стр.

Как бяха събрани и изготвени материалите? Освен за представянето, те служат и за социологичен доклад. Сякаш с проектите си започвате да излизате от театъра и да изпращате послания на друго ниво.

Както за всеки един от спектаклите на VOX POPULI, и този път документалният материал (предимно аудио записи от интервюта) е събран и обработен от екипа на проекта – актьори, дизайнери, драматурзи. Награждането при „Мир вам“ идва от това, че за пръв път включихме социолог (Миглена Герасимова) в авторското ядро. Целта на това ново сътрудничество беше да излезем от чисто театралното предназначение на спектакъла и да направим крачка към една по-научна зона на изследване. Според нас тази амбиция даде успешен резултат – издадохме социологичния доклад „МИР ВАМ“. Бягащите от война – представи, страхове, различия“, който беше представен в публична дискусия в Центъра за култура и дебат „Червената къща“ през месец май 2016. Надяваме се, че това ще бъде началото на нов период в развитието на VOX POPULI и един знаков импулс за легитимирани на театъра като платформа за сериозен анализ на съвременността.

СЕГА Е ДОКУМЕНТИРАНО

РИКАРДО ИБРАХИМ, УЧАСТНИК

Как се запознахте с Нега Соколовска?

Мила Банчева ме запозна с Нега. Предполагам покрай общи интереси. Работим в едно и също поле – на изкуствата. Те обмисляха международен проект, в който се поставя акцент върху бежанците. Поканиха ме. Бях много щастлив, тъй като по това време не бях зает с нещо друго. Дойде неочаквано – като подарък от небето.

Каква е вашата позиция в представянето „Мир вам“?

На сцената аз съм някой глум. Опитвам се да пресъздам гласовете на глуми хора – когато не говоря, го правя с физическото си присъствие. Ние не ги имитираме, а го известна степен се превръщаме в тях. Нега е много отворена към идеи и така проектът се роди с общи усилия. Например, ако има музика, която ми се струва подходяща, аз я предлагам. В зависимост от идеята ѝ, тя я приема или отхвърля, но я оценява.

Историята на майка ви е включена в представянето. Какво означава това за вас?

Майка ми е една от интервюираните, да. Вярвам, че нейната история е интересна, както и на останалите, разбира се. По един или друг начин съм преживявал този проект и преди, но сега е документиран. Това означава много за мен.

Материала подготви Светломира Стоянова

ОТЗИВИ

ЛИВ ЩАЙН

Изключителен, съвременен текст, в чиято по-консервативна форма има нещо Чехово; безкомпромисна дисекция на вътрешния свят на персонажите. Суров, наситено-сетивен свят, в който усещаш болката на всекиго. И това пречистяване отвежда отвъд. Сериозни, мощни актьорски превъплъщения на Анастасия Лютова и Весела Бабинова. Висок, модерен, минималистичен театър, който определено искам да гледам по-често.

Рая Митева, зрител

ОТТУКА ЗАПОЧВА БЪЛГАРИЯ

Това е една театрална форма, която е извън конвенцията за очакваното, извън класическото. Наричат го „документален театър“, но за мен е просто жив театър, който създава драматургия от живия живот – от едно интервю, от една разходка, от едно изследване, от документи. Този театър страшно възнува, защото говори жив език, създава драматургия в главата на всеки и ефектът е поразителен, особено при мен. Хареса ми не само живостта му, а и това, че е театър, който възнува. Театърът като форма отдавна бе престанал да ме възнува истински, но това представление наистина го постигна.

Стефан А. Щерев, актьор

Накрая се разплаках. Живя във Варна, но съм от Шумен, по душа съм от Шумен. Не знам защо толкова много ме възнува. Всичко това е реалност.

Соня Савова, зрител

ПРОЛЕТНО ТАЙНСТВО
СЛЕДОБЕДЪТ НА ЕДИН ФАВН

Може би няма да мога да подбера кой знае колко гуми веднага след спектакъла, но най-точната е „помитайшо“ във всяко едно отношение – като форма, като характер, който бяха намерили. Цялата нечовечност. Може би няма да мога да го дефинирам по някакъв конкретен начин. Беше госта изтощаващо за мен да пребивавам в този свят, защото изискваше да полагам усилия. Струваше си. Аз харесвам такъв тип представления, които ангажират съзнанието ми, дори мен самия физически.

Георги „Гош“ Енчев,
Танцово училище „The Center“, Варна

ДАКОТА

В „Дакота“ е интересен проблемът за размиването границите на съня и реалността и до какви крайности във възприятията за собствения си живот достига водещият персонаж. Представянето на Владо Пенев истински успява да събуди у зрителя усещането за собственото му възприятие, което би могло да бъде определящо реалността, но и напълно погвеждащо. И косвено зададеният въпрос „А това, около теб наистина ли е такава, каквото ти го виждаш?“ събужда концентрация и силно желание за разбиране на живота, а и на собствения аз.

Александър Милчев, студент

ОПАСНИ ВРЪЗКИ

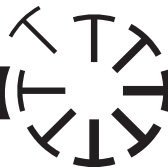
Националният театър на живо от Лондон
Театър „Донмар Уеърхаус“ – Лондон,
Обединеното кралство

В момента в нашия театър (ДТ „Ст. Бъчваров“ - Варна) се играе същото заглавие и мога да кажа, че това е една забележителна постановка. Забележителна актьорска игра, която ме впечатли. Всеки спектакъл има своя концепция, намирах различия, но в същото време имаше много общи неща. Не само защото казваме един и същ текст, а защото явно на някои места сме мислели по еднакъв начин и в същото време по различен. Изключително съм очарована от това, което видях.

Юлияна Чернева, актриса

Добро представление е „Опасни връзки“. Това, което ми хареса беше, че е в камерен формат. Много приятно, ненапратливо сценографско решение. Издържана стилистика – нещо, което рядко се случва в съвременния театър. Много добра актьорска игра. Вървеше леко, с чувство за хумор. За пореден път проектът NT Live потвърди качеството на тези излъчвания по време на фестивала. Те поставят левтата повишоко, дават база за сравнение къде се намира българският театър и какво може би ни липсва.

Николай Млаженов, режисьор

МЕЖДУНАРОДНА СЕЛЕКЦИЯ

ВСИЧКИ СМЕ ЖЕРТВИ НА СОБСТВЕНИЯ СИ ХЮБРИС

ЙЕРНЕЙ ЛОРЕНЦИ, РЕЖИСЬОР

05.06 Основна сцена

ИЛИАДА
Словенски Национален театър Драма Любляна
Градски театър Любляна
Цанкарев дом – Любляна, Словения

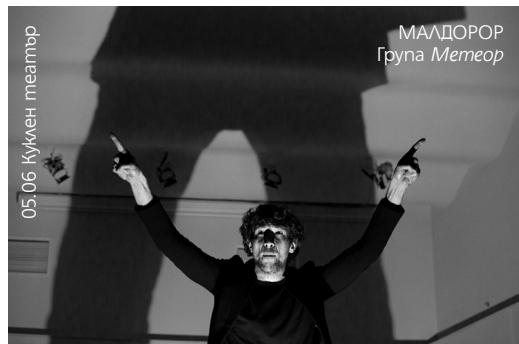
Във вашите представления музиката често играе важна роля. Защо? Беше ли тя отправна точка и за „Илиада“?

В настоящия порой от образи, във времена на радикална пристрастеност към външното проявление на нещата и господство на визуалното, имах желание да се обърна към слушането. Исках да заменя очите с ушите и да ги насоча към главните сензори. Като врата, като таен вход. Не ме интересуваше дълбочината на реалното пространство (каквото е сцената в театъра). Интересува ме безграничната дълбочина на човешкото въображение. Представлението се случва вътре в зрителя или в пресечната точка между актьора и зрителя. Случва се във вибрацията на звука, не в измеренията на пространството. „Илиада“ е логично съществие от това изследване. Ако „Одисеята“ е (хوليوудски) филм, то „Илиада“ е литургия.

ШОУКЕЙС

В ТЪРСЕНЕ НА ТЕАТРАЛНИЯ ДВОЙНИК НА ЧУДОВИЩНИТЕ ОБРАЗИ НА ЛОТРЕАМОН

АНИ ВАСЕВА, РЕЖИСЬОР

05.06 Културен театър

МАЛГОРОР
Група Метеор

На независимата българска сцена днес група „Метеор“ става все по-интересна и търсеца различни форми. Как работи „Метеор“?

„Метеор“ е група от съмишленици с променлив състав. Процесът следва желанието на метеорите (заедно и поотделно), независимо дали става дума за театър, визуални изкуства, философия, драматургия и т.н. Събрали са ни заедно общи търсения, сходни етически възгледи, подход и отговорност към работата. Винаги си осигуряваме достатъчно време, за да можем да работим спокойно, да пробваме, да се отказваме, да опитваме отначало – и това е ключово. По този начин можем да започнем и от ясно определени, добре разработени предварителни структури, и от неясни предположения и смътни желания. Какво е онова в текста на „Песните на Малгорор“ от Изидор Дюкас с артистичния псевдоним Лотреамон, в което разпознавате театралното, за да може той да оживее на сцената по този силен начин?

Театрален е всеки текст, който носи силни образи. Въпреки, че „Песните на Малгорор“ е изключително сложен текст дори и за четене поради бароковия си ексцес, хаотичната си структура и езиковите си изпълнения, точно тези му качества го правят и хипер-театрален. Трудно може да се постигне интензивност с банален, плосък текст (но не и невъзможно).

В спектакъла се улавя преминаване от театрално към по-перформативно поведение на сцената. Как се стига до там?

Извън дълготрайния процес на работа с текста, сме се занимавали и с физически и вокален тренинг (например достъпни към техниките на туванското пеене). Търсили сме пътища, по които да намерим физическия и гласов двойник на чудовищните образи на Изидор Дюкас.

Древногръцката епическа поема „Илиада“ е написана в хекзаметър. Мелодията на стиха ли ви вдъхнови да работите с музиката като средство и как?

Има нещо много фундаментално в ритъма на хекзаметъра. Биенето на сърцето, пулсът на всичко живо. В същото време има нещо непреклонно в него, почти войнствено. Като че ли животът винаги е бил и ще бъде обвързан с разрушението. Хекзаметърът идва отвътре, от стомаха, което е доста далеч от главата. От едно място между сърцето и гениталиите. Това е точка, която отвежда към архетипа, към по-съзнанието, които остават неизменими. Това е угодност и ужас едновременно. Това е утопия и анти-утопия. Обещание и заблуда. И да, хекзаметърът беше нещо като ключ към постановката. Защото е извисен и труден за овладяване. Както е невъзможно да се спре ходът на историята, човешката природа.

Обикновено „Илиада“ се възприема като история за гняв и любов, които слагат край на хармонията, но в същото време носят разбиране за човешката съдба, а няма как тя да се знае предварително. Какво беше основното предизвикателство в поставянето на тази история?

Простотата на психологията в „Илиада“ (нарекли сме я „мегалитична“ по праисторическия камък мегалит) и аудио-физическият потенциал на Омиковия свят в „Илиада“. В него много неща стават, но почти нищо не се случва. Това е нещо като статукво: потенциална енергия, която рядко се трансформира в кинетична енергия. Има очакване, но няма облекчение. В „Илиада“ не ставаме свидетели нито на смъртта на Ахил, нито на падането на Троя.

ИНТЕНЗИВНОСТ НА РЪБА НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ

ЛЕОНИД ЙОВЧЕВ, АКТЬОР

Текстът в „Малгорор“ е много дълъг и наситен. Как го обигравате? Вие ли минавате през него или по-скоро той минава през вас?

Подгребата на избраните откъси от „Песните на Малгорор“ на Лотреамон бе направена от Ани Васева и част от задачата бе да се създаде представление, запазващо сложността и особеностите на текста в несравнимо по-малък обем. По този начин самото представление изискваше интензивност в изпълнението на ръба на възможностите. И тук опитът, който бяхме натрупали в предишни общи представления, ни помогна за овладяването на енергията по време на репетиции и представления.

Материала подготви Теодора Захариева

ОТЗИВИ

РОМЕО ПОПИЛИЕВ, театровец

„Илиада“ е сравнително рядко поставян текст. В представлението силно впечатление ми направи комбинацията между странното и отчуждението, тези две трудни за съчетание теми. В интерпретацията на Йерней Лоренци се е получило събиране на противоположностите, което прави спектакъла възбудяващ. Качеството „странност“ идва поради разността и това дава предпоставка спектакълът трудно да бъде определен като жанр. Бих го нарекол драматично-музикална тразикомична гротеска. „Илиада“, великата поема от Омир, се явява като основа, но спектакълът изговаря и едно съвременно виждане. Тук се влипла хумор наред с драматичен екстаз, който бихме могли да открием в отделни моменти, както и в цялото. Същевременно има и принизяване, пародийност на места, която подсказва, че трагичната катастрофичност е повторяема (както обикновено се случва в жанровете на фарса и на комедията). Това са темите за войната и честолюбие, чийто смисъл трудно би могъл да бъде открит. Изпълнителите са неделима част от цялото, всеки актьор е овладял изразните средства и задачите на режисьора и присъства на мястото си.

БИЛЯНА КРАЙЧЕВСКА,
драматург/театрален критик,
Интимен театър, Битоля, Македония

„Малгорор“ е интересен моноспектакъл. Миналата година имах възможността да съм жури на международен фестивал на монограмата в Македония и бих го поканила. Изпълнението на актьора силно ме впечатли. Бих желала също да изкажа висока оценка за организацията на фестивала.

ЕМАНУИЛ КОЦОРЕЛИС,
Art Syndicate – International Cultural Activities,
Атина, Гърция

Можете ли да опишете погребности от вашата работа с актьорите и музикантите? Имаха ли планирана стратегия за репетициите или създохте спектакъла през работата с ансамбъла? Какъв беше вашият подход?

Винаги работя заедно с групата и за групата. Имам изключителния късмет да работя с невероятни актьори и членове на нашия екип. Представлението е органичен резултат от колективната работа, а не предварително намислена концепция. Аз предлагам една свободна рамка и след това търся моментите, в които нещо възниква.

Какво е съвременното послание на „Илиада“ според вас? По какъв начин мислите, че този текст се свързва със света днес?

Не вярвам в посланията или поне не в режисурите, насочени към публиката послания. Искахме да постигнем едно преживяване и контакт; една общност, пътуване. Беше важно да преживеем представата, че не сме толкова по-различни един от друг, колкото си мислим; че всички сме „братя и сестри“ в нашата воля за власт, в нашата тотална уязвимост и преходност.

Въпросите зададе Елена Англова

ОТЗИВИ

За втори път съм на фестивала и тук съм да гледам представления. Ако успея да уговоря някое за моя фестивал, би било прекрасно. Фестивалът отново успява да покаже различен вид театър не само от България, но и от други страни. Едно от добрите представления, които гледах до момента, е „Илиада“. Очевидно е, че създателите му са вложили големи усилия – страхотни актьори, добри идеи. Не бих казал нови, но наситени и европейски по своята същност, в балкански представа и атмосфера. Хареса ми метафората с месото на сцената. В общи линии към края (не само защото сюжетът започва да става по-атрактивен) се добива усещане за историята. Преди това се бях поизморил от минималния начин, по който се използват микрофоните. Когато в едно представление се използват дигитални театрални средства и технологии – било то видео, микрофон или нещо друго, актьорите би следвало да комуникират с тях. Те не са обекти, които просто се ползват, с тях трябва да се работи. Аз съм зряк и историята ми е добре позната. Гледал съм различни нейни интерпретации. Тази ме трогна, особено към края. От програмата „Шоукейс“ гледах „Малгорор“. Смятам, че това е едно добро представление. Хареса ми играта със сенките, с тъмнината и светлината. Актьорът интензивно използва гласа си, но не и тялото. Мисля, че това е добро представление с актьор, който има добри способности.

МИККО РОЙХА,
Артистичен директор на Театралния фестивал
Тампере, Финландия

Току-що гледах „Малгорор“. Технически го намирам за наистина брилянтно, по-точно физиката и словесното изразяване на актьора. Това представление се основава на едни наистина високи актьорски качества. Хареса ми идеята за възплътяването на злото у човека. За съжаление не открих нищо повече от тази впечатляваща актьорска игра. Искаше ми се да видя някакво развитие в тази насока. Все пак може да адумираме актьорското изпълнение. Такъв актьор би могъл да участва в почти всяка продукция. Но лично аз не открих нищо по-дълбоко. Въпрос на вкус, разбира се. Досега успях да гледам още излъчването на „Опасни връзки“. Не ми хареса, намирам проблем в избора на актьорски състав. Гледах и „Мир вам“. Въпреки че за мен бе малко тромаво, усетих откровеността. Ние, занимаващите се със театър, трябва да говорим за тези световни проблеми и адумирам това представление. Наистина ми хареса!

ЖЕЛИКА ТЪРНОВИЧ,
президент на Хърватския център
на Международния театрален институт ITI

Аз съм на фестивала като президент на Хърватския център на Международния театрален институт. В Загреб организирам театрален шоукейс и съм силно заинтересована от българския шоукейс на фестивала. Представлението „Илиада“ много ми хареса. Познавам Йерней Лоренци и неговата работа, тъй като той учеше режисура в Загреб. Поставял е и Хърватия. Ето защо съм запозната с неговите представления. Намирам „Илиада“ за прекрасно представление. Това е много висока литература, която е известна на всеки. Текстът е епическа поема, а не театрална пиеса, и е много труден за поставяне, но режисьорът го е направил много добре.

БЪЛГАРСКА СЕЛЕКЦИЯ

ГОРЧИВО-ИРОНИЧНАТА КАМБАНА НА ОБЩЕСТВОТО НИ

ЗДРАВКО МИТКОВ, РЕЖИСЬОР

06.07.06 Основна сцена

Сатиричен театър Алго Константинов

Поставяли сте пиесата „Рейс“ много пъти през годините, също и в чужбина. Какво в текста е актуалното в тези различни времеви и социални ситуации?

Пътуването на българите през абсурдния ни социум е белязано с катастрофични прояви на народопсихологията ни. Стратиев имаше необуздания талант да съчинява абсурдни ситуации и с мъдра ирония да наблюдава моралните и интелектуални гърчове на героите си в тези „лабораторни“ условия. Сприятелих се с него и с дарбата му. Така и до днес никога не настъгна майсторството му. Тъй като бяха вкоренени в инсозагледното говорене против тоталитарната действителност, някои от текстовете му не контактуват в пълния си блясък със съвременната

среда. Но доколкото и демократичният ни модел е своеобразна маскировка на тоталитарните ни настройки, все още голям процент от съдържанието на пиесите на Стратиев звучи стряскащо съвременно. Но има нещо по-важно. Той владееше блестящо занаята на комедиографа. Комедиите му никога не се ограничаваха до социално-политическата закачка. Като значителен талант, той създаде естетически образци, близки до тези на прочутия Славомир Мрожек. Затова и извадени от българската си среда, пиесите на Станислав Стратиев очароват и имат значителен успех в театрите по света.

В настоящата ви постановка липсва една сюжетна линия – тази на двамата съпрузи, а персонажът Алдомировци е изигран от жена. Разкажете ни малко повече за процеса на адаптиране на пиесата към актуалната българска действителност.

Много съм внимателен към така наречените „адаптации“. Винаги работя с голям респект към авторите и идеите им (нали затова съм ги избрал!). В случая с героите Мъжа и Жената пред мен се изправи проблемът на една битова тема от времето на социализма – забраната за свободно придобиване на жилища. При съвременните условия очевидно такъв проблем липсва. Така мотивите на тези герои са лишени от разбиране в очите на съвременната публика. Освен това в структурата на диалога им има теми, които приковават събитията в пиесата в тесен времеви отрязък. А това би попречило публиката да се слее с представлението тук и сега. Затова много внима-

телно и прецизно (надявам се) лиших събитията в нея „Рейс“ от тези двамата герои. Сигурен съм, че Стратиев щеше да ме подкрепи в това решение. А идеята Алдомировци да се превърне в жена е моя артистична волност. Смятам за щастлива находка да възложа ролята на Мартина Вачкова. Причините, навявам се, не се нуждаят от обяснение. За съжаление нищо друго в комедията не се нуждаеше от промяна. Тя продължава да звъни като горчиво-иронична камбана и да ни стряска с констатациите си колко тъпо, себично, неморално и некачествено продължаваме да живеем тук и сега.

Участието на Тончо Токмакчиев и Мартина Вачкова носи изключителна свежест и колорит на постановката. Как направихте избора за разпределение на ролите?

За професионалните режисьори е известно, че правилният избор на актьорите за една постановка е петдесет процента от успеха ѝ. Това се отнася с два пъти по-голяма сила при комедията. Комическата гарба е свещена. Тя е индивидуална искра, която никоя режисура не може да запали, ако не е в природата на актьора. Така прибавих към рационалната си режисура артистичната харизма на актьорите. Обичам актьорите, които нагскачат умозрителните режисьорски конструкции със заразителна за публиката игра на въображението и таланта си.

Въпросите зададе Любомир Парушев

ШОУКЕЙС

АБСУРДНА КАРТИНА НА ОТХВЪРЛЕНОСТА

КАТЯ ПЕТРОВА, РЕЖИСЬОР

Какво насочи вниманието ви към новелата на Кафка „Преображението“? Бяхте ли вдъхновени от други интерпретации?

Усецах „Преображението“ повече инстинктивно, отколкото рационално. Това беше своеобразно бълнуване, кошмарен сън, в който чувствах и виждах един разпарчетосан свят и човекът, разглобен на съставните му части - ръце, крака, глава, сърце; видях втрещени, безчувствени, застинали лица. Гледала съм различни интерпретации на „Преображението“, някои провокативни, други - не. Последната беше на режисьора Клаудио Анджелини в рамките на фестивала „Варненско лято“ 2014 – един визуално-пластичен моноспектакъл, който силно ме впечатли.

Съществува ли според вас ключ за разбирането на спектакъла?

Представлението „Семейство Замза“ е вдъхновено от дневниците на Кафка и новелата му „Преображението“, в която Грегор Замза претърпява метаморфоза от човек в насекомо. На пръв поглед семейството му е дистанциран наблюдател на промяната, но е дълбоко свързано със съдбата на Грегор и всъщност е една от причините за трансформацията. Това е абсурдна картина на отхвърлеността. Свят, изграден от материята на снъцитата. Сблъсъкът на Грегор с родителите е само сюжетна рамка. Тя отрицва бентата пред проблема за истинското и фалшивото, за манипулацията и свободната воля на индивиди. Исках да изведа кризисния момент до последен предел и да го поставя пред публиката в дълбочина, да постигна енергийна експлозия. Ключът към разбиране на спектакъла е свързан с възприемането му на асоциативно, подсъзнателно и знаково ниво. Спектакълът е създаден от елементи, които на мон-

06.06 Кулден театър

СЕМЕЙСТВО ЗАМЗА
ТР СФУМАТО

тажен принцип изграждат цялото. Чрез езика на тялото, жестове и звуци постигаме болезнено експлозивно. Използваме звукова екстатичност - нечленоразделни звуци, бийтбоксове. Грегор изгубва словото си, губи идентичността си, но има ярко присъствие. „Семейство Замза“ не предлага убежище, а познание.

Как работата със студентите провокира вашето творческо въображение със спектакъла „Семейство Замза“ и защо взехте решението да поставите този комплексен текст с тях?

Студентите не са обременени от клишетата на професията и са твърде далече от професионалното самодоволство. Репетиционният процес беше лаборатория, в която изследвахме механизмите на случващото се. Студентите търсеха, намираха, имаха потребност от смели решения.

Въпросите зададе Елена Ангелова

„ЗНАЧИ НЯМА НИКАКВИ ГРАНИЦИ...“

ЛЮБОМИР ЖЕЛЕВ, АКТЬОР

В представлението „Семейство Замза“ работите с една от най-любопитните режисьори в момента в съвременния кулден театър – Катя Петрова. Как премина работният процес и какво ви донесе работата в тази стилистика?

Работният процес беше невероятен – непрестанни етюди, които развиваха главозамайващо въображението, гъвкавостта на мисленето, лекотата на движението и рисуването в пространството. Свободата, за която винаги съм мечтал да имам на сцената, когато работя с режисьор, изведнъж стана реалност. Катя Петрова ни даде криле и надежда! Работата в тази стилистика ме доизгради като човек и ми отвори още по-широко очите към света. Разбрах, че в театъра и във всички няма граници. Човек може да постигне всичко, стига да вярва и да се бори. Благодаря на Катя Петрова!

Вашият професионален път едга сега започва. Как бихте искали да го извървите и в каква посока?

Бих искал да развивам нашата независима група „Monkey's Theatre“, основаната от мен и Анна-Валерия Гостянян през 2014. Бих искал да споделяме развълнувано и по-човешки, с онази забравена спонтанност и отдаденост на маймуните. Искам да успея да съчетавам различни видове изкуства в един спектакъл и чрез театъра да казвам горчивата истина на хората. Бих искал смях през сълзи. Искам да върна магията от снъцитата и мечтите на хората в театъра, искам да ги накарам когато гледат, да се почувстват живи. Има едно изречение, което си повтарям почти постоянно от книгата „Чайката“ на Ричард Бах – „Значи няма никакви граници, а Джонатан...!“. Това е, бих искал просто да бъда!

Въпросите зададе Теодора Захариева

ПАРАЛЕЛНА ПРОГРАМА

СПЕКТАКЪЛ – РЕКОРДЪОР

КРАСИМИР СПАСОВ, РЕЖИСЬОР

06.06 Сцена Филаал

МНОГО ШУМ ЗА НИЩО
Театър Българска армия

Вече 20 години представлението „Много шум за нищо“ е част от репертоара на театър „Българска армия“. В него се изредиха различни поколения актьори. Как се промени според вас то през годините и каква е причината за дългия му сценичен живот?

Спектакълът „Много шум за нищо“ може да се определи като спектакъл-рекордъор. Той продължава да живее, а това означава зрителната зала да бъде пълна, да има зрители, които имат желание да се срещнат с шекспировия текст на сцената. През тези 20 години се сменяха различни поколения от зрители и вероятно една от причините за дълготрайния живот на спектакъла е и в това, че през 3-4 години се появяват новите любители на театралното изкуство. От друга страна, заедно с този процес на смяна на поколенията зрители, се извърши и промяна в актьорския състав. Разбира се, тенденцията е към неговото подмладяване. Изредиха се няколко поколения актьори. Навремето това бяха една мощна група от млади актьори – Камен Донеф, Иван Ласкин, Иван Радовев, Анастасия Ингелизова, Йоана Буковска, Стефания Колева и други, които много се наложиха в зрителското внимание и предпочитания. В последствие те си намериха достойните продължители в лицата на следващите по-млади артисти. На техния талант, тяхното очарование и харизма се дължи до голяма степен привлекателността на спектакъла. Друга причина за този траен интерес вероятно е и самата пиеса. „Много шум за нищо“ започва като ко-

медия с много ведро настроение, подчинена на процеса на развихрянето на една любовна игра, с един стремеж на персонажите да постигнат собствени си любовни желания и цели. Точно в средата на тази история, тя изведнъж рязко се преобръща и се превръща в драма. Предполагам, че това в този обхват, във взаимоотношенията на човешките същества, в чувствата им, в неграйната човешка съдба вероятно е нещото, което привлича хората и те припознават себе си в подобен вид история.

Въпросите зададе Теодора Захариева

Главен редактор: Ангелина Георгиева
Редактори: Светломира Стоянова, Елена Ангелова,
Теодора Захариева, Любомир Парушев
Оформление: Александър Калугюв, www.niracom.com
Печат: www.passatpress.com